

החווה לחינוך חקלאי
שדרות

חרקים מזיקים

VS

חרקים מועילים

החווה לחינוך חקלאי

כנימת עש הטבק

חרק זעיר ממשפחת כנימות העש. לחרק בוגר גוף צהוב קטן ולו ארבע כנפיים לבנות. גופו וכנפיו מכוסים בחלקיקי שעווה קטנים.

כנימת עש הטבק מטילה ביצים זעירות על צידם התחתון של העלים (מסוגלת להטיל מאות ביצים!). הכנימה ניזונה מצמחים רבים. בעזרת גפי פה דוקרים-מוצצים היא מוצצת מצינורות ההובלה של הצמח את מוהל הצמח, ומשאירה נקודות חומות על העלים. פעולה זו גורמת גם להחדרת וירוסים הפוגעים בצמח.

זבוב פירות ים תיכוני

חרק ממשפחת זבובי הפירות הגורם נזק רב לגידולי פירות. צבעו חום-צהבהב אורכו כחצי סנטימטר ולו זוג כנפיים בעזרתם מסוגל לעוף. נקבת הזבוב חופרת בקליפת הפרי, ומטילה בתוכו את הביצים.

זבוב זה גורם נזק רב למיני פירות רבים: פירות הדר, רימונים, גפן, תאנה, תפוחים אגסים ועוד.

חדקונית הדקל האדומה

חיפושית הנחשבת לאחד המזיקים הקשים של הדקל. גודלה כ-3.5 ס"מ, צבעה אדמדם והיא מסוגלת לעוף מרחק גדול יחסית לגודלה. לחיפושית פה ארוך, כמו חדק, ומכאן שמה.

החיפושית מתחפרת בגזע העץ, מכרסמת אותו מסתרת בתוכו וקשה להבחין בה. כמות גדולה של חיפושיות עלולה לגרום לעץ הדקל ליפול.

טוטה אבסולוטה

עש ממשפחת העשבחניניים. לחרק בוגר גוף בצבע חום אפרפר וזוג כנפיים. הנקבה מטילה ביצים על העלים, הזחלים הבוקעים נוברים בעלה ויוצרים מנהרות אופייניות.

עש זה מזיק בעיקר לצמחי העגבנייה, אך יכול לגרום נזק לצמחים נוספים ממשפחת הסולניים.

ניתן להדבירו בצורה טבעית, בעזרת פשפש נזידיוקורים שנחשב האויב הטבעי שלו.

אקרית סבירסקי

אקרית טורפת ממחלקת העכבישנים. גדלה באופן טבעי באזור הים התיכון, כולל בישראל. האקרית ניזונה מאבקת פרחים ומחרקים אחרים - בעיקר מתריפס קליפורני ומכנימת עש הטבק.

האקרית נחשבת כחרק **מועיל** לחקלאות, כיוון שהיא טורפת חרקים שמזיקים לחקלאות. ישנם חקלאים שקונים מיכלים עם אקרית זו כדי לפזר על הצמחים עליהם רוצים לשמור. פעולה זו נקראת **הדברה ביולוגית**.

מושית השבע

מין חיפושית ממשפחת המושיתיים. צורתה כדורית, כנפיה אדומות ומנוקדות בשמונה נקודות שחורות (כשכנפיה סגורות רואים רק שבע נקודות, ומכאן שמה). משך חייה כשנתיים עד שלוש שנים.

מושית השבע טורפת חרקים אחרים בעזרת גפי פה, וניזונה בעיקר מכנימות עלים (בחייה מסוגלת לאכול כ-6000 כנימות עלים!). מסיבה זו מושית השבע נחשבת ל"מדביר טבעי" ומסייעת מאוד לחקלאות, שכן כנימות העלים פוגעות בצמח.

דבורת בומבוס

חרק חברתי החי במושבה. בכל מושבה קיימת מלכה. לרוב המושבה נמצאת במחילות מתחת לקרקע.

גופה מכוסה בשיער רך בצבעים שחור-צהוב. דבורת הבומבוס מסוגלת לעקוץ כמה פעמים, אך אל דאגה, הן לרוב לא יתקפו בני אדם.

דבורת הבומבוס חרוצה מאוד, ובמהלך איסוף הצוף מאביקה פרחים רבים. כך הדבורה מסייעת להתפתחות פירות רבים!

לפניכם 5 חידות ותמונות.

1. לכל חידה יש להתאים את **כרטיס החרק המתאים**.
2. יש למצוא את התמונה בתוך **המפה הגדולה**.

מאחורי הבאר, ליד חמנייה
צמחו שני שיחי עגבנייה.
אך אבוי! עליהם נפולים עם פסים וצורות,
נראה שחרק חופר בעלה מנהרות!
מי זה?

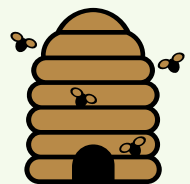
ליד הלול עץ הדר עמוס בפירות,
על עליו נקודות קטנות ושחורות,
יש כאן חרק שגורם לצרות!
מי זה?

חיפושית מנוקדת על חיטה זהובה,
לועסת בנחת כנימה צהובה.
מי זה?

מתחת לעץ אבוקדו צעיר,
זמזום רועש נשמע באוויר.
מבוקר עד ערב בלי תירוצים,
מחפשים להם צוף חרקים חרוצים.
מי זה?

מאחורי הרפת דקל עם תמרים,
גדולים ועסיסיים, פשוט נהדרים.
היי, ראיתי כאן חיפושית עם חדק,
סכנה, עלול להיות כאן נזק!
מי זה?

